

Postanowienie z dnia 21 grudnia 2005 r.

I UZ 35/05

W terminie określonym w art. 398⁵ § 1 k.p.c. dopuszczalne jest ponowne wniesienie skargi kasacyjnej w przypadku, gdy pierwsza skarga została odrzucona z powodu nieusunięcia w terminie braków, o których mowa w art. 398⁴ § 2 k.p.c.

Przewodniczący SSN Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Barbara Wagner, Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 21 grudnia 2005 r. sprawy z odwołania Mirosławy K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w B. o emeryturę, na skutek zażalenia ubezpieczonej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 2 czerwca 2005 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e n i e

Postanowieniem z dnia 19 maja 2005 r. Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku odrzucił skargę kasacyjną Mirosławy K. od wyroku tego Sądu z dnia 17 marca 2005 r. wobec nieusunięcia w terminie jej braku polegającego na niedołączeniu wymaganej ilości odpisów (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

W dniu 24 maja 2005 r., a więc w terminie otwartym do wniesienia skargi, złożona została przez wnioskodawczynię druga skarga kasacyjna od tego samego wyroku, spełniająca wszystkie wymagania określone w art. 398⁴ k.p.c.

Postanowieniem z dnia 2 czerwca 2005 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawczyni z dnia 24 maja 2005 r. z powodu jej niedopuszczalności. Zdaniem tego Sądu, od prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji przysługuje tylko jedna skarga kasacyjna. Skoro skarga wniesiona przez wnioskodawczynię w dniu 4 maja 2005 r. została odrzucona prawomocnym postanowieniem, to nie jest dopuszczalne wniesienie kolejnej skargi kasacyjnej, gdyż ocenie dopusz-

czalności podlegać może tylko pierwsza skarga wniesiona w sprawie, chociażby kolejna skarga została złożona w ustawowym terminie.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiodła wnioskodawczynie, zarzucając naruszenie art. 130 § 2 zdanie drugie k.p.c. w związku z art. 398⁴ § 2 zdanie pierwsze k.p.c. i art. 398⁶ § 2 k.p.c., przez przyjęcie niedopuszczalności wniesienia w okresie zaskarżalnym ponownej skargi kasacyjnej wobec odrzucenia poprzedniej z przyczyny nieusunięcia braków formalnych pisma procesowego. Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

W uzasadnieniu zażalenia podniesiono, iż skoro skarga kasacyjna powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pism procesowych (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) , to podlega konsekwencjom przewidzianym w art. 130 § 2 k.p.c. w związku z art. 398⁶ § 2 k.p.c., co oznacza, iż odrzucona skarga kasacyjna podlega zwrotowi i „nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione, aczkolwiek z innych przyczyn, niż w nim wskazane. Niesporne jest w sprawie, iż pełnomocnik wnioskodawczynie nie usunął w terminie określonym w art. 398⁶ § 1 k.p.c. braku skargi kasacyjnej z dnia 4 maja 2005 r. polegającego na niedołączeniu jej odpisu (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), co spowodowało odrzucenie skargi przez Sąd drugiej instancji na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. Nie budzi wątpliwości, iż przepis art. 398⁶ § 1 k.p.c. jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 130 § 1 k.p.c. o tyle, że wezwanie do usunięcia braków skargi kasacyjnej dokonywane jest pod rygorem odrzucenia tej skargi, a nie - jak w przypadku braków formalnych pisma procesowego - pod rygorem jego zwrócenia. Ze szczególnego charakteru tego przepisu wynika również skutek nieusunięcia w terminie braków skargi kasacyjnej w postaci jej odrzucenia (art. 398⁶ § 2 k.p.c.) w odróżnieniu od skutku nieuzupełnienia braków formalnych pisma procesowego, jakim jest zwrot pisma (art. 130 § 2 zdanie pierwsze k.p.c.). Tym samym nieuzasadnione jest twierdzenie, że do odrzucenia skargi kasacyjnej z powodu nieusunięcia w terminie jej braków, a tym samym niespełniającej wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c., znajduje zastosowanie przepis art. 130 § 2 zdanie drugie k.p.c., zgodnie z którym pismo zwrócone

nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu.

Jednakże błędne jest stanowisko Sądu Apelacyjnego, iż od prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji przysługuje stronie tylko jedna skarga kasacyjna w tym znaczeniu, że „tylko jedna skarga, a więc jedynie pierwsza złożona w sprawie może podlegać ocenie dopuszczalności”. Sąd Apelacyjny wydaje się w tym względzie podzielać pogląd wyrażony w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 1999 r., II CZ 139/99 (OSP 2001 nr 2, poz. 25), iż ocenie dopuszczalności podlegać może tylko jedna kasacja, a więc jedynie pierwsza złożona w sprawie, nie jest więc dopuszczalne odrębne wniesienie kolejnych, nawet złożonych w terminie. Brak bowiem podstaw, aby kasację strony raz odrzucić, drugi zaś raz przedstawić ją do rozpoznania. Ponadto prawomocne postanowienie o odrzuceniu pierwszej wniesionej kasacji musiałoby wiązać także Sąd Najwyższy, gdyby druga kasacja w imieniu tej samej strony, złożona w terminie, została mu przedstawiona (art. 365 § 1 k.p.c.).

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę nie podziela tego poglądu. Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, iż od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie strona może wnieść skargę kasacyjną w terminie określonym w art. 398⁵ § 1 k.p.c. Żaden z przepisów nie zawiera wyłączenia dopuszczalności wniesienia przez tę samą stronę ponownej skargi kasacyjnej w przypadku odrzucenia pierwszej, o ile ta druga zostanie złożona w otwartym terminie. Podobna sytuacja będzie miała miejsce chociażby w przypadku odrzucenia skargi kasacyjnej wniesionej po upływie terminu i złożenia następnie przez stronę skarżącą wniosku o przywrócenie terminu do jej wniesienia. Wraz z takim wnioskiem strona ma obowiązek dokonania czynności procesowej (złożenia skargi kasacyjnej). Obowiązek ten wynika stąd, że prawomocne odrzucenie skargi niweczy wszelkie skutki procesowe związane z jej wcześniejszym wniesieniem i jest dla sądu wiążące z mocy art. 365 § 1 k.p.c. Wcześniej wniesiona prawomocnie odrzucona skarga kasacyjna jest zatem bezskuteczna i nie istnieje procesowa możliwość przywrócenia jej skuteczności. Istotnie zasadą jest, że od jednego zaskarżalnego orzeczenia stronie przysługuje tylko jeden - skutecznie wniesiony - środek zaskarżenia. W razie wcześniejszego prawomocnego odrzucenia tego środka, ponowne dokonanie tej czynności procesowej - równocześnie z wnioskiem o przywrócenie

terminu do jej dokonania - nie oznacza więc wniesienia "drugiego środka zaskarżenia" w tej samej sprawie, lecz wniesienia środka zaskarżenia stronie przysługującego. W konsekwencji w przypadku przywrócenia terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, będzie ona podlegała ocenie co do dopuszczalności, pomimo iż pierwsza złożona w sprawie skarga została prawomocnie odrzucona. Podobnie jest w sytuacji, gdy po odrzuceniu środka zaskarżenia, na przykład z powodu usuwalnych braków, następuje, z zachowaniem terminu ustawowego, powtórne wniesienie tego środka, nie dotkniętego brakami (por. pogląd prawny wyrażony w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2000 r., III ZP 1/00, OSNC 2001 nr 1, poz. 1).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy z mocy przepisów art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia, co oznacza konieczność nadania skardze kasacyjnej wnioskodawczyni dalszego biegu.

=====